

Enige informatie over ring-systemen gebruikt bij ganzen in Europa

Door A. Timmerman

Het komt de laatste tijd nog al eens voor, dat er ganzen gezien worden met gekleurde plastic ringen aan hals of poot. Diverse vragen hierover worden aan de Goose Research Group van het International Waterfowl Research Bureau te Leersum gesteld.

Hetgeen over het merken van ganzen bekend is, wordt hierbij doorgegeven zodat iedereen, die naar ganzen kijkt, zo goed mogelijk geïnformeerd is.

Mededeling I (gekleurde ringen)

In 1970 startte een nieuw ringschema voor het onderzoek aan Grauwe Ganzen (*Anser anser*) in Zweden, Polen, Tsjecho-Slowakije en Oostenrijk. De Goose Research Group verzoekt aan al haar medeonderzoekers om attent te zijn op geringde Grauwe Ganzen en eventuele waarnemingen óf door te geven aan het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kasteel Broekhuizen te Leersum óf aan dr. K. Hudec, Laboratory of Vertebrate Zoology (C.A.S.) Drobneho 28, Brno, Tsjecho-Slowakije.

De Grauwe Ganzen worden geringd volgens het volgende schema:

aan de ene poot een normale metalen ring van het ringstation uit het land of de streek, waar de gans werd geringd;

aan de andere poot drie (3) gekleurde plastic ringen in twee (2) kleuren: een kleur geel en een kleur, die het land aanduidt waar de gans werd geringd.

Voor Zweden werd blauw gekozen; voor Polen groen; voor Tsjecho-Slowakije rood en voor Oostenrijk wit.

De oude vogels worden steeds geringd met één ring van het land en twee gele ringen.

De jonge vogels worden steeds geringd met twee ringen van het land en één gele ring.

Het ringprogramma is opgezet voor de jaren 1970-1967 en wordt als volgt uitgevoerd:

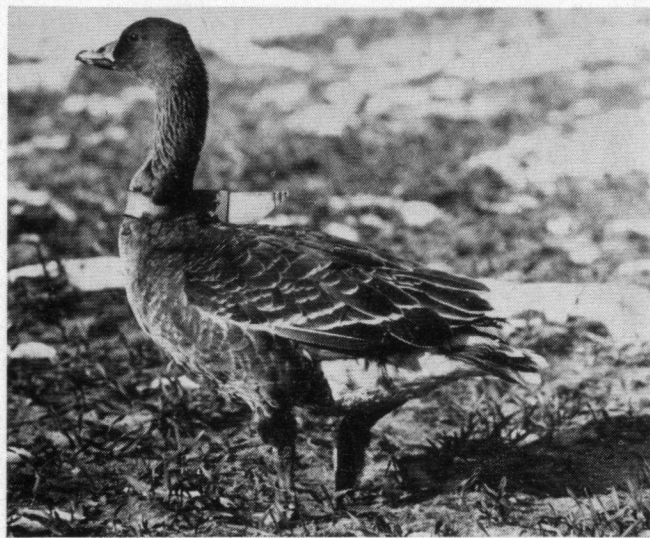
1970-1972: metalen ring aan de rechtersoet, kleurringen aan de linkersoet.

1973-1975: metalen ring aan de linkersoet, kleurringen aan de rechtersoet.

Het eerste jaar wordt de kleurring van het land onderaan de poot bevestigd en de gele kleur boven; het tweede jaar wordt de ring met de kleur van het land symmetrisch aangebracht t.o.v. de gele ringen: voor de oude vogels wordt dat

Rietgans met gekleurde halsband van 5 cm breed, waaraan een gekleurde wimpel is bevestigd

Foto: M. Loeuw, Rathenow

in het midden van de gele ringen en voor de jonge vogel één boven en één onder de gele ring; het derde jaar wordt de kleur van het land boven aangebracht en de gele kleur onder.

Mededeling II (gekleurde plastic halsbanden met wimpels)

De Zentrale für Wasservogelforschung der DDR, Allee nach Sanssouci, Villa Liegnitz, 15-Potsdam, is in oktober 1971 een nieuw programma gestart voor het ringen van ganzen. Het betreft hier zowel Grauwe ganzen, Rietganzen als Kolganzen! Het ringschema is als volgt samengesteld:

Aan de poot wordt een normale metalen ring bevestigd van het ringstation Vogelwarte Hiddensee/DDR.

Om de hals wordt een plastic ring van 5 cm breed gedaan, waaraan een dito wimpel is bevestigd. De kleur van de halsring verschilt van ringplaats tot ringplaats, maar is ieder jaar hetzelfde. De kleur van de wimpel is voor alle ringplaatsen gelijk, maar is ieder jaar verschillend. Het uiteinde van de wimpel is verschillend van vorm zoals in onderstaande tekening is aangegeven. Welke betekenis hieraan moet gegeven worden is niet meegedeeld.

In de herfst van 1971 is een proef met deze methode genomen in het gebied van de Gülper See (Kreis Rathenow). Er werden 180 Rietganzen geringd met een rode halsband en een gele wimpel. Ze werden gevangen met kanonnetten naar Nederlands model. In de herfst van 1972 werd eigenlijk pas goed gestart. Er werden 20 Grauwe Ganzen op de Langenwerder (Wismar bocht), 262 Rietganzen en 40 Kolganzen bij Gülper See met halsband en wimpel gemerkt!

De kleur van de halsband was voor de ringplaats **Gülper See: rood** en voor **Langenwerder: wit**. De wimpels waren aan alle halsbanden van alle gevangen ganzen geel van kleur!

In 1973 zullen de wimpels een andere kleur krijgen.

Dit onderzoek-programma is gestart om antwoord te kunnen geven op (onder meer) de volgende vragen:

Wat zijn de broed- en overwinteringsgebieden van de in de DDR pleisterende ganzen?

Tot welke rassen (o.a. voor de Rietgans) behoren ze?

Wat is de dynamiek van de doortrek?

Is er sprake van trouw aan de pleisterplaats?

Hoelang is de verblijfsduur op de verschillende pleisterplaatsen?

Wat is de binding aan bepaalde voedselgebieden?

Genoemde Zentrale zal het zeer op prijs stellen, wanneer meldingen van op boven aangegeven wijze gemerkte ganzen vergezeld gaan van de volgende inlichtingen: soort gans, waarnemingsplaats, mededeling of de gemerkte gans al dan niet in gezelschap was van andere ganzen, hoeveel en welke soort(en), kleur van de halsband en de wimpel, vorm van het uiteinde der wimpel. Bij het vinden van dode exemplaren is het zeer gewenst de metalen voering, tesamen met de halsring en wimpel, op te zenden naar het Vogeltrekstation te Arnhem. Hoewel men daar eigenlijk het meeste belang heeft bij de gegevens van de metalen ring is men gaarne bereid om beide ringen, metalen en plastic, door te zenden naar de DDR. Daar wil men uiteraard gaarne beide ringen tesamen ontvangen. Dat geeft immers een optimale informatie!

Indien men niet in de gelegenheid is om waarnemingen van, met halsband en wimpel, geringde ganzen door te geven aan de Zentrale für Wasservogelforschung in de DDR, dan kunt u dat ook melden aan het Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kasteel Broekhuizen, Leersum, tel. 03434-2941. De centrale van de Goose Research Group van het IWRB zal gaarne uw mededeling doorgeven aan bovengenoemde Zentrale in de DDR.

Uit Noorwegen is verder nog bekend, dat er in 1962 100 Grauwe Ganzen met rode halsringen werden geringd en in 1963 nog eens 40 Grauwe Ganzen met gele halsringen. Aangezien dit al zoveel jaren geleden is, is de kans waarschijnlijk zeer gering dat er hier nog van zullen worden waargenomen!

● A. Timmerman sr., Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Kasteel Broekhuizen, Leersum U.